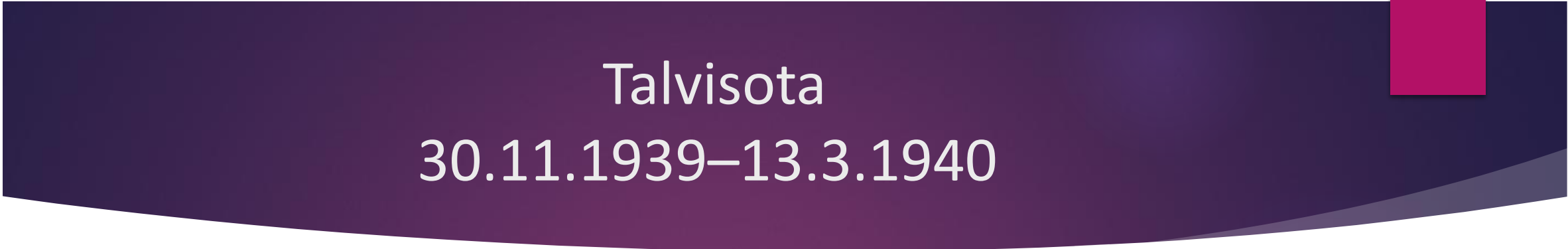

Kpl 12,
Maailman huomion
keskipisteenä - talvisota

S.100-107

Talvisota

30.11.1939–13.3.1940

Mitä mielikuvia tai ajatuksia tulee mieleen?

Talvisota

30.11.1939–13.3.1940

- Mistä mielikuvat tulevat?
- Mitkä asiat vaikuttavat mielikuviimme?
- Millaisia mielikuvia on vaikkapa maahanmuuttajataustaisella nuorella?

Talvisota

30.11.1939-
13.3.1940

Mainilan kylä

Talvisodan ensimmäinen laukaus

<https://yle.fi/a/20-102527#media=42124>

- Mikä oli Mikko Kallionpään kohtaaman puna-armeijan joukko-osaston tarkoituksena?
- Kuvaile Mikon ja venäläisen kohtaamista metsässä.
- Miten Mikko suhtautui venäläisen sotilaan ampumiseen?
- Miten Lieksaan yrittäneen venäläispataljoonan lopulta kävi?

Lyhytelokuva talvisodan ajalta

a) Millainen tunnelma lyhytelokuvassa on?

b) Miten tunnelmaa luodaan ja vahvistetaan?

c) Pohdi, miksi elokuva on tehty.

Lyhytelokuva talvisodan ajalta

a) Millainen tunnelma lyhytelokuvassa on?

Kannustava, isänmaallinen, rauhanomainen, runollinen, luottavainen, uhrautuvainen

b) Miten tunnelmaa luodaan ja vahvistetaan?

- Kertojaa puhuu rauhalliseen tahtiin.
- Tunnelmia kuvaillaan tarkasti ja kaikki asiat sujuvat hyvin.
- Joukkojen valmiutta ja taitavuutta korostetaan.
- Kuviin on valittu arkisia asioita, kuten ruokailua.
- Korostetaan, että kaikista pidetään huolta.
- Rauhan jatkumiseen uskotaan, esimerkiksi olympialaisiin valmistautumisesta puhutaan.
- Sanavalinnat ovat positiivisia.

c) Miksi elokuva on tehty: Luodaan uskoa kotirintamaan ja korostetaan sitä, että Suomi on valmiina.

Äänite talvisodan ajalta

Kuuntele radion uutislähetys ja vastaa kysymyksiin.

a) Mitä on tapahtunut?

b) Millaisia ovat ihmisten reaktiot?

Äänite talvisodan ajalta

a) Mitä on tapahtunut?

- Helsinkiä on pommitettu 30.11.1939 kello 15.00.
- Keskustaan on osunut palopommeja ja koko alue on sekasorrossa.
- Ihmisiä on kuollut, moni on haavoittunut.
- Linja-autoasemaa on pommitettu. On syntynyt hirvittävää tuhoa.
- Konekivääreillä oli myös ammuttu.

b) Millaisia ovat ihmisten reaktiot?

- Räjähdyksen jälkeen ihmiset olivat pakokauhussa.
- Haastateltava on edelleen kiihtynyt ja šokissa.

Talvisota

▪ Mainilan laukaukset 26.11.1939

- Neuvostoliiton lavastus
- NL syytti Suomea, irtisanoi hyökkäämättömyyssopimuksen, katkaisi diplomaattisuhteet

▪ Talvisota alkoi 30.11.1939

- NL joukot hyökkäsivät rajan ylitse
- NL pommitti Helsinkiä
- Suomen hallitus erosi ja tilalle Risto Rytin johtama hallitus (uudella hallituksella uskottiin olevan paremmat mahdollisuudet saada neuvotteluyhteys NL kanssa)
- NL perusti ns. Terijoen hallituksen (Otto Wille Kuusinen ja muita NL paenneita punaisten johtajia)
- NL tavoitteena oikeuttaa oma toiminta, rikkoa suomalaisten yhtenäisyys ja saada Suomeen sisällissota

Talvisota

- NL hyökkäyssuunnitelma, oppikirjan s.101
- NL ylivoima aseissa, varusteissa, miehissä, oppikirjan s.102
- Suomalaisten perääntyminen ja poltetun maan taktiikka
- Mannerheim-linja ja Taipaleen sekä Summan torjuntavoitot joulukuussa
- Raatteen tie: suomalaiset tuhosivat NL 44.divisioonan, merkittävä voitto ja mittava sotasaalis. Estettiin Suomen katkaiseminen kahtia.

Raatteen tien muistomerkki

<https://www.raatteenportti.fi/talvisodan-monumentti/>

Miksi Suomi vältti miehityksen talvisodassa?

1. Suomen armeijan toiminta sodan alussa

- Kun hyökkäys alkoi, Suomen joukot olivat valmiina puolustusasemissa itärajalla.
- Puolustuslinjat kestivät puna-armeijan ensimmäiset hyökkäykset.

2. Suomalaisten taktinen osaaminen

- Suomalaiset tuhosivat vetäytyessään rakennukset ja sillat.
- Maastoa ja liikkuvuutta hyödynnettiin talviolosuhteissa (esim. motit ja hiihtojoukot).

Miksi Suomi vältti miehityksen talvisodassa?

3. Puna-armeijan heikkoudet

- Puna-armeijan joukot eivät tunteneet maasto-olosuhteita.
- Joukkoja ei ollut varustettu talvisodankäyntiin.
- Tiedustelu- ja vakoilutoiminta olivat antaneet väärän kuvan Suomen tilanteesta ja kommunistien kannatuksesta.
- Puna-armeijan kokenut upseeristo oli tapettu Stalinin vainoissa, joten upseerit olivat kokemattomia.
- Upseerien päätöksiin vaikuttivat lisäksi poliittiset upseerit.

Miksi Suomi vältti miehityksen talvisodassa?

4. Sotilasavun tarjoaminen Ranskasta ja Isosta-Britanniasta

- Stalin halusi välttää sodan länsiliittoutuneiden kanssa.
- Tämän vuoksi Stalin oli valmis rauhaan, kun Mannerheim-linja oli murrettu.

5. "Talvisodan henki"

- Suomessa oli voimakas yhteishenki, joka vaikutti taistelutahtoon.
- Joukot koottiin kyläkunnittain
- Neuvostoliiton luoma Terijoen hallitus vahvisti yhtenäisyyttä.
- Talvisodan henkeä on kuitenkin myös liioiteltu. Esimerkiksi Kainuussa tuettiin puna-armeijaa.

Moskovan rauha 13.3.1940

- Kalastajasaarento
- Sallan alue
- Karjalan kannas ja Laatokan Karjala
- Suomenlahden ulkosaaret
- Hankoniemi 30 vuodeksi NL sotilastukikohta

Rauha oli tärkeä molemmille osapuolille. NL:lle arvovaltasyistä ja Suomelle, koska joukot olivat lopussa ja tilanne kestänyt.

Suurvaltopolitiikan pelinappulat

- Ranska ja GB sodassa Saksan kanssa → tarjosivat apua Suomelle., jos Suomi sitä pyytäisi
 - Avustus suunniteltu pohjoisen kautta, houkuttimena Ruotsin malmivarat, joita Ruotsi myi saksalaisille
- Saksa vihjaili tulevaisuuden revanssista ja avusta suomalaisille, taustalla Suomen nikkelivarannot Petsamossa
- Suomi ei pyytänyt ulkovalloilta apua, taustalla pelko maailmansodan painopisteen siirtymisestä Suomen maaperälle ja että Suomen asioista päätettäisi suurvaltojen kesken
- Stalin halusi pikaista rauhaa Suomen kanssa, jotta ei joutuisi Suomen takia sotaan Ranskan ja GB:n kanssa, koska NL:ssa uskottiin sotaan Saksaa vastaan ja tällöin NL tarvitsisi länsiliittolaisia
- NL heikko menestys Suomea vastaan sai myöhemmin Saksan aliarvioimaan NL sotilaallisen voiman

Mitä sotilaat kaipasivat rintamalla?

Katsotaan video ”Viisi sota-ajan taustavoimaa”, Otava: kpl 12, virittely

Tiedonhaku

Etsi tietoa talvisodan muistomerkistä, joka pystytettiin vuonna 2017 Helsingin Kasarmitorille. Mitä symboliikkaa teokseen on liitetty?

Talvisodan
kansallinen
muistomerkki,
"Valon tuoja"

Tehtäviä

Lue kpl 12, Maailman huomion
keskipisteenä – talvisota, s.100-107

Tee tehtävä 3, s.107

Yle Areena

Talvisota: <https://areena.yle.fi/1-50114185>

Dokumentteja: sodan uhka, talvisodan alku, Raatteen tie